

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ทวพ.พ

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว (ล) ๖๖๕
ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า กระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. มาเพื่อดำเนินการ จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยกับหลักการตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๑. เงื่อนไขที่พนักงานอัยการจะมีอำนาจสั่งยุติการดำเนินคดีไว้ชั่วคราวตามร่างมาตรา ๑๒/๑ และการสั่งฟ้อง (หรือไม่ฟ้อง) ในบางข้อหาตามร่างมาตรา ๑๒/๔ นั้น น่าจะเหมือนกับเงื่อนไขในการที่พนักงานอัยการจะขอถอนฟ้องบางฐานความผิดตามมาตรา ๑๒/๕ คือ ให้พนักงานอัยการมีอำนาจใช้วิธีการดังกล่าวในท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (ที่มีความร้ายแรง) เพราะหากใช้เงื่อนไขตามร่างมาตรา ๑๒/๑ และ ๑๒/๔ ซึ่งระบุเหตุที่พนักงานอัยการจะมีอำนาจสั่งในคดีที่ผู้ต้องสงสัยซึ่งถูกจับกุมและควบคุมตัว โดยใช้วิธีการเมื่อมีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงตามมาตรา ๑๒ แต่ไม่ได้จำกัดขอบเขตสิ้นสุดของการใช้อำนาจดังกล่าวเหมือนกรณีตามร่างมาตรา ๑๒/๕ ทั้งๆ ที่น่าจะเป็นเงื่อนไขเดียวกัน และหากใช้เงื่อนไขตามร่างมาตรา ๑๒/๑ และ ๑๒/๔ ก็จะทำให้ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งร่วมหรือสนับสนุนในการกระทำความผิด ไม่ได้รับประโยชน์เหมือนกับผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมและควบคุมตัวตามมาตรา ๑๒ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ร่างมาตรา ๑๒/๑ และ ๑๒/๔ ตอนต้น จึงสมควรใช้ข้อความว่า “ในท้องที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง” แทนข้อความเดิมที่ว่า “ผู้ที่ต้องสงสัยซึ่งถูกจับกุมและควบคุมตัวตามมาตรา ๑๒”

๒. ร่าง...

๒. ร่างมาตรา ๑๒/๑ ไม่ได้กำหนดว่า “มาตรการอื่น” หมายถึงอะไร จึงขาดความชัดเจน สมควรใช้ข้อความ “มาตรการอื่นอันจะเป็นประโยชน์แก่การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงตามที่หน่วยงานพิเศษตามมาตรา ๗ วรรคห้า ประกาศกำหนด” แทน

๓. ตามร่างมาตรา ๑๒/๑ วรรคสอง ในการสั่งยุติการดำเนินคดีชั่วคราวของพนักงานอัยการ น่าจะมีเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงร่วมพิจารณาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จึงสมควรกำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งได้โดยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง เช่น “โดยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของแม่ทัพภาค อธิบดีอัยการเขต ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค และผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง” ส่วนการกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาให้ผู้ต้องหาปฏิบัติ นั้น น่าจะต้องกำหนดแนวทางของเงื่อนไขและกำหนดเวลาสูงสุดที่จะให้ผู้ต้องหาปฏิบัติไว้ เช่น “... พนักงานอัยการอาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือพัฒนาผู้ต้องหาให้สามารถใช้ชีวิตอย่างปกติสุข ตามที่หน่วยงานพิเศษตามมาตรา ๗ วรรคห้า ประกาศกำหนด เป็นเวลาไม่เกิน ๓ ปี ให้ผู้ต้องหาปฏิบัติก็ได้...”

๔. ตามร่างมาตรา ๑๒/๑ วรรคสอง เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ใช้มาตรการอื่นแล้ว กระบวนการหลังจากนั้นจะขาดหายไปจากการรับรู้ของศาลซึ่งเป็นผู้ออกหมายจับและควบคุมตัวผู้ต้องหา และญาติของผู้ต้องหาว่า ผู้ต้องหานั้นถูกดำเนินการตามมาตรการใดและอยู่ ณ ที่ใด จึงสมควรกำหนดให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งให้ศาลตามมาตรา ๑๒ ทราบหลังจากพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ยุติการดำเนินคดีและใช้มาตรการอื่นแทนการฟ้องผู้ต้องหาแล้ว และญาติของผู้ต้องหามีสิทธิร้องขอต่อพนักงานอัยการหรือศาลเพื่อทราบเรื่องดังกล่าวได้ ทำนองเดียวกับการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง

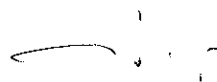
๕. ร่างมาตรา ๑๒/๔ ตอนท้าย ไม่ได้กำหนดว่าความเห็นของพนักงานสอบสวนมีอย่างไร จึงควรกำหนดให้ชัดเจน และควรกำหนดให้มีการพิจารณาสั่งไม่ฟ้องบางข้อหาของพนักงานอัยการเป็นไปโดยรอบคอบโดยให้เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย จึงสมควรบัญญัติว่า “...ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานแล้วเสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในบางข้อหาไปให้พนักงานอัยการพิจารณาต่อไป ในกรณีเช่นว่านี้ พนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของแม่ทัพภาค อธิบดีอัยการเขต ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค และผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง อาจมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้นในบางข้อหาก็ได้”

๖. ตามร่างมาตรา ๑๒/๕ การถอนฟ้องข้อหาที่มีราษฎรเป็นผู้เสียหายโดยผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐ ย่อมไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย จึงสมควรบัญญัติเป็นวรรคสองของร่างมาตรานี้ว่า “การยื่นคำร้องขอถอนฟ้องตามวรรคหนึ่งในฐานความผิดที่มีราษฎรเป็นผู้เสียหายด้วย จะกระทำได้อีกต่อเมื่อผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากรัฐแล้ว”

๗. ร่างมาตรา ๑๒/๖ กำหนดให้ศาลอนุญาตให้พนักงานอัยการถอนฟ้องบางฐานความผิดด้วยเหตุที่ไม่ตรงกับเหตุที่พนักงานอัยการจะมีอำนาจถอนฟ้องได้ตามมาตรา ๑๒/๕ จึงควรบัญญัติว่า “...ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจโดยทราบถึงผลแห่งการรับสารภาพเช่นนั้น และมีเหตุที่จะถอนฟ้องได้ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องบางฐานความผิดตามที่พนักงานอัยการร้องขอได้”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางรุ่งทิพย์ พูนผลกุล)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักวิชาการศาลยุติธรรม

กลุ่มพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๖๙, ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑